

Téma 9-12 Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

Ing. Vlastimil Vala, CSc.

Předmět : Ekonomická efektivnost LH

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

Dlouhodobé hospodářské záměry vlastníků lesů:

Promítají se do rámcových směrnic hospodaření:

Východiskem je typologie lesů

Cílová skladby dřevin

Způsoby hospodaření

Obmýtl

Tvary lesa

Hospodářská doporučení lesního hospodářského plánu

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

Analýza ekonomických aspektů dílčích hospodářských úprav

Hospodářská úprava lesů se člení na množství nauk (úprav, postupů) se vzájemnými vazbami. Vzájemná součinnost těchto nauk má ekologické a ekonomické aspekty. Efektivnosti je dosahováno dílčími propojenými opatřeními hospodářské úpravy lesa, to se promítne do komplexního díla: lesního hospodářského plánu.

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

Kategorizace lesů	Ekonomické aspekty
Lesy hospodářské	Ekonomicky nejpříznivější.
Lesy ochranné	Produkčně a tedy ekonomicky - nepříznivé, souvisí to těsně se stanovištěm (mimořádně nepříznivé, vysokohorské lesy, kleč) - kompenzace formou daňové úlevy. Lesy poskytují kladné externality.
Lesy zvláštního určení	Ekonomicky nepříznivé z důvodu preference mimoprodukčních účinků nad produkcí dřeva. Ekonomika pracuje s kompenzacemi (daně) a náhradami za uplatnění šetrných technologií aj..

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

Lesy pod vlivem imisí	Ekonomické aspekty
Vyskytují se ve všech kategoriích	Ekonomicky nepříznivé. Imise jsou zápornou externalitou, kde příjemcem jsou vlastníci lesů, imise jsou spojovány s produkční ztrátou a vyššími náklady pěstební činnosti.

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů

Vnější prostorová úprava	Ekonomické aspekty
Lesní pozemky (PUPFL)	Důležitá ekonomická funkce vymezení majetku jako rámce vlastnické a rámce oceňovací, významné při oceňování majetku).
Jiné pozemky (PUPFL)	
Jednotky prostorového rozdělení lesa (JPRL)	V případě nižší jednotky: plánování, evidence, kontrola.
Vnitřní prostorová úprava	Ekonomické aspekty
Úprava druhové porostní skladby	<p>Monokultura</p> <p>Ekonomické a organizační výhody – nižší náklady pěstební a těžební, technologická pěstební a těžební jednoduchost, vhodné pro mechanizaci.</p> <p>Ekonomická rizika – únava a vyčerpání půdy- snížení produkce.</p> <p>Porostní směs</p> <p>Ekonomická nevýhoda - vyšší náklady pěstební a těžební, technologická pěstební a těžební složitost, méně vhodné pro mechanizaci.</p> <p>Ekonomická příležitost - alelopatické vztahy mezi dřevinami - zvýšení produkce.</p>
Uspořádání stromů v porostu v horizontálním a vertikálním směru	Zejména uspořádání ve vertikálním směru - etážové porosty mají ekonomické nevýhody ale i výhody.
Prostorová porostní výstavba (architektura lesa)	Ekonomický význam stability.

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

Časová úprava lesa	Ekonomické aspekty
Zralost stromů Doba obmýetí Doba obnovní a.j.	Tyto prvky - určení správných dob sklizně jsou z hlediska ekonomického klíčové. Stanovení obmýetí podle CPP_H - celkový průměrný přírůst hodnotový je použito ve vyhlášce č. 83/1996 Sb., s ohledem na dobu vzniku vyhlášky se nabízí otázka, zda obmýetí v této vyhlášce odpovídají současné situaci.

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

Těžební úprava lesa	Ekonomické aspekty
Určuje výši těžeb pro lesní majetek podle druhů	Výše těžeb zásadním způsobem ovlivňuje ekonomiku. Je otázkou, zda je plně využito přírůstového potenciálu. Výpočet je určen předpisem.

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

Hospodářská doporučení LHP	Ekonomické aspekty
Hospodářský způsob <ul style="list-style-type: none">• Holosečný	<p>Minimalizace těžebních nákladů s výhodami přehledné časové úpravy.</p> <p>Jednorázová těžba všech stromů, kulminace hodnotového CPP části stromů není zcela využita.</p> <p>Nepříznivé parametry ekologické, klima paseky a na to navazující náklady na zajištění kultur.</p> <p>Porostní stěna je rizikový faktor pro porost.</p>
<ul style="list-style-type: none">• Násečný• Podrostní	<p>Jde v zásadě o úzkou holou seč. Oproti holé seči relativně vyšší těžební náklady.</p>
<ul style="list-style-type: none">• Výběrný	<p>Méně příznivé z hlediska těžebních nákladů, výhodné z hlediska pěstebních nákladů v případě přirozené obnovy.</p> <p>Ekonomický parametr - jednotlivé stromy se těží při kulminaci hodnotového CPP.</p> <p>Minimalizace objemu pěstební činnosti.</p>

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

Obmýtí (viz časová úprava lesa)	Klíčový ekonomický parametr ve spojení s dřevinou a hospodářskými způsobem pasečným, násečným a podrostním. Obmýtí se v praxi blíží kulminaci hodnotového CPP. Parametr je důležitý pro zhodnocení stávajících porostů založených v předchozích obdobích. Obmýtí rozhoduje o efektivní sklizni porostů.
Obnovní doba	Ekonomický parametr je buď provázán s obmýtím, lze ale také uvažovat o nepřetržité obnovní době.

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

<p>Minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin</p>	<p>Parametr ekologický s ekonomickými aspekty. Zvyšuje stabilitu a tím eliminuje ztráty způsobené nahodilými těžbami, zvyšuje úrodnost půd a tím produkci. Rizikem je nepřiměřený podíl na úkor ekonomických dřevin</p> <p>Je závazně stanoveno předpisem s náhradou. Je otázkou, zda dnešní náhrady na obnovu nebudou v budoucnosti znehodnoceny ztrátami na hodnotové produkci.</p>
<p>Cílová druhová porostní skladba</p>	<p>Důležitý základní parametr hospodaření s budoucími ekonomickými důsledky. Od stanovištně vhodné dřeviny očekáváme přírůstový a ekonomický potenciál a ekologickou stabilitu.</p>

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

Návrh metodiky zjištění renty z lesního majetku podle LHP

- **Úvod - cíle metodiky**
- Metodika je koncipována jako fakultativní součást „Lesních hospodářských plánů“ zpracovaných podle ustanovení Zákona č. 289/1995 Sb. o lesích a Vyhlášky č. 84/1996 Sb. o lesním hospodářském plánování. **Metodika je určena pro les věkových stupňů.**
- Lesní hospodářské plány v textové části obsahují základní údaje o stavu lesa, bilanci těžebních a pěstebních výkonů v podobě souhrnných tabulek. Kromě souhrnných tabulek s agregovanými údaji je možné z databáze hospodářské knihy zjistit podrobnější údaje.
- Lesní hospodářské plány nemají v současné době ekonomickou část, kalkulaci předpokládané renty a ceny majetku.

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

- Cílem navržené metodiky je objektivní nezávislé zjištění renty z lesního majetku ve vztahu k jeho přírodním podmínkám. Využití metodiky je poměrně široké:
- Poskytne vlastníkově nezávislou představu o ekonomickém potenciálu jeho majetku. Výsledky mohou potvrdit dosavadní hospodářské výsledky nebo být impulsem k ekonomickým opatřením.
- Zjištěnou rentu je možné použít pro stanovení výše nájemného.
- Zjištěnou rentu je možné použít také při stanovení obvyklé ceny majetku, může se stát standardním postupem oceňování.

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

- Dále se předpokládá využití metodiky pro:
- Výpočet renty pro varianty doporučení LHP. V tomto případě jde o hodnocení variantních předpokládaných nákladů a výnosů v ekonomickém horizontu 10 let.
- Výpočet renty pro varianty doporučení cílové skladby dřevin LHP, variantních hospodářských způsobů.
- Výpočet renty pro varianty cílové skladby dřevin na modelu normálního rozdělení lesa (varianty smrková, buková, dubová atd.).

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

- **Ukazatele**
- **Pravidelná roční renta**
- Shrnujícím ekonomickým ukazatelem je renta (trvale odnímatelný zisk ve smyslu průběžného přebytku) pro majetek:
- $R = V - N$
- kde:
- R- pravidelná roční renta v Kč/ha
- V- jsou výnosy v Kč/ha
- N- jsou náklady vynaložené na výnosy v Kč/ha

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

- **Výnosová hodnota majetku**
- Pravidelná roční renta nám umožňuje zjistit výnosovou hodnotu lesního majetku:
- $VH = \frac{R}{p}$
- kde:
- VH- výnosová hodnota majetku v Kč/ha
- R- pravidelná roční renta majetku v Kč/ha
- p- úroková míra vyjádřená v setinách % například

Ekonomická efektivnost dlouhodobých záměrů vlastníků lesů

